

Tid Onsdagen den 19 oktober 2011 kl 16.30 – 16.55
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Onsdagen den 19 oktober 2011

Ulla Hamilton

Martin Hansson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Ulla Hamilton (M), ordföranden

Bo Arkelsten (M)

Datevig Mardirossian Lönn (M)

Annika Davidsson (M)

§§ 7 - 20

Mark Klamberg (FP)

Jonas Naddebo (C)

Annika Ödebrink (S)

Oskar Levin (S)

Martin Hansson (MP)

Kajsa Stenfelt (V)

Tjänstgörande ersättare:

Peter Abelin (M)

för Daniel Valiollahi (M)

Inga-Lill Larsson (M)

för Annika Davidsson (M) §§ 1- 6

Jimmy Lindgren (S)

för Malte Sigemalm (S)

Hampus Rubaszkin (MP)

för Emilia Hagberg (MP)

Övriga ersättare:

Charlotta Schenholm (FP)

Jesper Svensson (FP)

Göran Oljeqvist (KD)

Maria Antonsson (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Per Anders Hedkvist, Louise Bill, Mats Cronqvist, Ted Ell, Åse Geschwind, Lars Jolérus, och Ulla Ritzén samt biträdande borgarrådssekreteraren Martin Savén från roteln.

§ 14

Arkitektur Stockholm - En strategi för stadens gestaltning. Svar på remiss

Dnr T2008-512-03963

Beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar enligt trafikkontorets förslag:

- 1 Trafik- och renhållningsnämnden besvarar stadsbyggnadsnämndens remiss av ”Arkitektur Stockholm – En strategi för stadens gestaltning. Samrådsförslag juni 2011” med trafikkontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Trafikkontorets tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP), Jonas Naddebo (C) och Annika Ödebrink m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Martin Hansson m.fl. (MP) föreslår följande:

- 1 Att i huvudsak bifalla kontorets förslag till beslut och vidare anföra följande:

Samrådsförslaget för framtagandet av den nya byggnadsordningen med arbetsnamnet Arkitektur Stockholm är i stort sett lovvärt och välarbetat.

Även om nämnden helt delar strategins ambition att ett helhetsgrepp ska tas på arkitekturen/stadens gestaltning kommenteras här enbart de intressesfärer som berör Trafik- och renhållningsnämndens ansvarsområden.

En generell önskan inför det fortsatta arbetet är att beskrivningarna av stadens befintliga värden närmare preciseras och dess status tydliggörs. Statusen på de riktlinjer som nu anges och lyfts fram vid varje del i underlaget behöver närmare preciseras.

Flera av målsättningarna och riktlinjerna kräver att andra förvaltningar i sitt arbete utgår från Arkitektur Stockholm. Det är därför av stor vikt att poängtera att förankringen i andra nämnder sker och/eller att dokumentet får genomslag i olika nämnders verksamhetsplan och stadens budget. Detta är en förutsättning för genomförandet. Trafik- och renhållningskontoret bör ta till sig Arkitektur Stockholms helhetstänk vid gestaltning av det offentliga rummet istället för att betrakta det som ”särintressen”. Strategins status ska därför vara mycket hög och prioriteras av förvaltningen. Att Arkitektur Stockholm inbegriper andra nämnder än stadsbyggnadsnämnden är positivt och en av dess styrkor. För att den helhetssyn ska kunna uppnås som eftersträvas bör Arkitektur Stockholm överordnas andra styrdokument. Avsnittet ”Processer för hög kvalitet i stadsbyggandet” är av stor vikt för att säkerställa att strategins ambitioner verkligen blir av.

Nämnden beklagar att de delar av texten som i det första samrådsunderlaget, vilket togs fram innan utställningen, behandlade gångtrafikanter och cyklisters status gentemot bilisterna har reviderats. I den första versionen uttrycktes tydligt att gång- och cykeltrafikanter skall ges en högre status än bilisterna vid utformningen av nya detaljplaner. Nu står det istället *Vid utformningen av de offentliga rummen ska därför framkomligheten för fotgängare och cyklister prioriteras så långt som möjligt*. En klar försvagning av den tidigare versionen således med betydligt mer oklar status. Nämnden skulle önska att den tidigare texten istället togs tillbaka här.

Vid gestaltningen av det offentliga rummet och planering av ny bebyggelse behöver fokus läggas på helheten samt vad som sker mellan de enskilda byggnaderna. Enskilda solitärer är av underordnad betydelse. Det är gaturummet och dess gestaltning som ger förutsättning för ett attraktivt stadsliv. Som exempel kan här nämnas kvarteren kring Nytorget vilka idag upplevs som mycket positiva men där de enskilda byggnaderna inte utmärker sig.

Ett barnperspektiv saknas nästan helt i samrådsunderlaget och behöver arbetas in i det fortsatta arbetet. Vidare måste stadens parkeringsnorms förödande konsekvenser för gestaltningen av det offentliga rummet belysas betydligt mer. En strategi för att komma tillrätta med detta behöver läggas in. Ökat fokus och tydligare åtgärder för hur externa centrumbildningar ska kunna motverkas behöver även bli en del av Arkitektur Stockholm. Här kan med fördel ökat samarbete/dialog med grannkommunerna sökas.

Även om promenadstadens intentioner vid nybyggnation mot en mer "innerstadslig" planering är bra får man inte glömma bort att en variationsrik stad även inkluderar de andra värden Stockholms förorter idag innehåller. En alltför stark likriktning i byggandet är aldrig bra oavsett form. Målet bör vara att utvidga innerstaden och försöka tillföra de funktioner som saknas i både innerstad och ytterstad utan att blint bygga bort förorternas idag befintliga stadslandskap.

3) Kajsa Stenfelt (V) föreslår följande:

- 1 Att delvis godkänna kontorets svar på remissen
- 2 Föreslå att förslaget omarbetas vad avser stadens övergripande gestaltning och struktur så att det underlättar en nödvändig omställning av energi- och klimatgassituationen vad gäller t.ex. ökad, gång, cykel- och kollektivtrafik, samt bevarande, skydd och skapande av grönområden och andra gröna strukturer.
- 3 Att därutöver anföra:

Vi beklagar att Arkitektur Stockholm inte respekterar den djupa kunskap om Stockholm som präglade Byggnadsordningen, att strategierna öppnar för en mycket hög exploatering, mer styrd av ekonomiska intressen än av allmänintresset, samt att Stockholms tillväxt inte planeras med regionen som spelplan och innefattar stora utbyggnader av kollektivtrafik.

Beslutsgång

Ordföranden Ulla Hamilton (M) ställer de framlagda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP), Jonas Naddebo (C) och Annika Ödebrink m.fl. (S).

Reservation

Martin Hansson m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Kajsa Stenfelt (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP) och Jonas Naddebo (C) enligt följande:

Arkitektur Stockholm är en strategi för stadens gestaltning som beskriver hur arkitektur kan användas som verktyg i stadens fortsatta utveckling. Strategin är tänkt att bli ett centralt dokument när vi planerar framtidens Stockholm. Trafikkontorets remissvar tar upp de delar av dokumentet som berör kontorets verksamhet.

Vi är positiva till upplägget med tematiska tillägg till översiktsplanen. Ambitionen om ökat samarbete och kunskapsutbyte både mellan stadens förvaltningar och gentemot externa aktörer är mycket bra. Vi anser dock att Arkitektur Stockholm måste konkretiseras och fördjupas betydligt mer än i det liggande förslaget. Risken är överhängande att dokumentet inte kommer att få den betydelse, och ge den hjälp, som det är tänkt om detta inte sker.

Särskilt uttalande lämnas av Annika Ödebrink m.fl. (S) enligt följande:

Socialdemokraterna anser att detta är början på en process med bl a medborgarkontakter, och vi ser positiva effekter av detta. Processen är i ett inledningsskede. Materialet är dock av den karaktären att det bör utvecklas ytterligare.

Ersättaryttrande

Göran Oljeqvist (KD) instämmer i särskilt uttalandet av ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), Mark Klamberg (FP) och Jonas Naddebo (C).

Vid protokollet
Åse Geschwind

Rätt utdraget intygar:
